

Teresa Mrozowski

Słownik

frazeologiczny

Phraseologisches Wörterbuch

Deutsch-Polnisch
Niemiecko-Polski

Wydawnictwo C. H. Beck

Słownik frazeologiczny
Niemiecko-Polski

Phraseologisches Wörterbuch
Deutsch-Polnisch

Słownik frazeologiczny

Phraseologisches Wörterbuch

Deutsch-Polnisch
Niemiecko-Polski

Autor
Teresa Mrozowski

Wydawnictwo C.H. Beck
Warszawa 2011

Słownik frazeologiczny
Niemiecko-Polski
Phraseologisches Wörterbuch
Deutsch-Polnisch

Wydawca: Anna Wieczorek

Redakcja: Aleksandra Burba

Korekta: Małgorzata Gardocka

Projekt okładki: Robert Rogiński

Projekt typograficzny: Marta Lewak

© **Wydawnictwo C.H. Beck 2011**

Wydawnictwo C.H. Beck Sp. z o.o.
ul. Bonifraterska 17, 00-203 Warszawa

Skład i łamanie: Krzysztof Biesaga
Druk i oprawa: Białostockie Zakłady Graficzne S.A.

ISBN: 978-83-255-1324-5

ISBN-ebook: 978-83-255-2339-8

Inhaltsverzeichnis

Vorwort	VII
Allgemeines Abkürzungsverzeichnis	XI
Bibliographisches Abkürzungsverzeichnis	XIII
Alphabetische Reihenfolge	XXV
Phraseologisches Wörterbuch Deutsch-Polnisch	1
Index	603
Literaturverzeichnis	675

Spis treści

Wstęp	IX
Wykaz skrótów ogólnych	XI
Wykaz skrótów bibliograficznych	XIII
Układ alfabetyczny	XXV
Słownik frazeologiczny Niemiecko-Polski	1
Indeks	603
Bibliografia	675

Vorwort

*Der Vorrat an Redensarten bildet den
eigentlichen Geist, Gehalt und Reich-
tum, das eigentlich innerste Leben der
Sprache.*

Rudolf Hildebrandt

Das vorliegende „Phraseologische Wörterbuch Deutsch-Polnisch“ ist das Gegenstück zu dem im Juni 2007 im Verlag C.H. Beck erschienenen „Phraseologischen Wörterbuch Polnisch-Deutsch“, das auf ein großes Interesse stieß und von Lesern wie Rezensenten sehr positiv und wohlwollend bewertet wurde. Ich danke für alle Kommentare, die mich per Post und per E-Mail erreicht haben, für das Lob ebenso wie für Hinweise und Anregungen, die mir bei der Arbeit an dem vorliegenden Band sehr nützlich waren.

„Das Phraseologische Wörterbuch Deutsch-Polnisch“ enthält **2600 Phraseologismen**, Sprichwörter und Redensarten (1300 Paare) aus der deutschen und der polnischen Sprache. Bei der Auswahl der aus der Umgangssprache wie aus der literarischen Sprache stammenden Beispiele wurde auf Authentizität Wert gelegt. Als Quellen dienten vor allem Presseartikel, literarische Texte und das Internet. Die Struktur des Wörterbuchs entspricht der seines Vorgängerbandes. Sie beruht auf einer vergleichenden Gegenüberstellung der Redewendungen aus beiden Sprachen, die ihr Verständnis und ihre Aneignung erleichtert.

Die Phraseologismen sind mit qualifizierenden Abkürzungen gekennzeichnet (z.B. gehoben – *geh.*, umgangssprachlich – *ugs.*, scherzhaft – *scherzh.*, usw.). Auf die durch Kursivschrift gekennzeichnete Erläuterung folgen Anwendungsbeispiele, die vor allem aus journalistischen und literarischen Texten stammen. Ihre Quellen werden in abgekürzter Form in Klammern angegeben, die Abkürzungen im bibliographischen Abkürzungsverzeichnis am Ende des Bandes erklärt. Für einige Redewendungen der gesprochenen Sprache konnte kein schrift-

licher Beleg ausfindig gemacht werden, sie bilden jedoch nur einen sehr kleinen Teil des Materials.

Die Anzahl der Anwendungsbeispiele ist ein Indikator für die Popularität bzw. Häufigkeit des Auftretens der betreffenden Redewendung. Durch die Anführung vieler Beispiele lassen sich die verschiedenen Verwendungsmöglichkeiten besser aufzeigen.

Für unermüdliches Korrekturlesen und wichtige Anregungen danke ich ganz herzlich den Übersetzerinnen der deutschen und der polnischen Sprache, **Jolanta Czelný** und **Magdalena Chorąży**. Mein Dank gilt auch allen, die mich mit Presseartikeln aus verschiedenen Regionen Polens, Deutschlands, Österreichs und der Schweiz versorgt und mir damit die regionalen Sprachdifferenzen erschlossen haben. Dem **Verlag C.H. Beck** danke ich für die konstruktive und fruchtbare Zusammenarbeit.

Ich hoffe auf viele Anmerkungen und Kommentare von Leserinnen und Lesern des „Phraseologischen Wörterbuchs Deutsch-Polnisch“. Sie werden für mich stets eine Quelle wertvoller Informationen und eine große Hilfe bei der Fortsetzung der Arbeit an dieser uferlosen Materie sein.

Hamburg, im Juli 2011

Teresa Mrozowski

Wstęp

*Zasób frazeologizmów oddaje właściwego ducha języka, tworzy jego wnętrze i bogactwo – jego prawdziwą głębię.
(Przekład)*

Rudolf Hildebrandt

„Słownik frazeologiczny Niemiecko-Polski” jest drugim tomem, a jednocześnie uzupełnieniem „Słownika frazeologicznego Polsko-Niemieckiego”, który ukazał się w czerwcu 2007 roku nakładem Wydawnictwa C.H. Beck.

Pierwszy tom słownika spotkał się z wielkim zainteresowaniem, bardzo pozytywną i życzliwą oceną Czytelników oraz z pochlebnymi recenzjami. Dziękuję za wszystkie nadesłane listy oraz e-maile, zarówno te pochwalne, jak i uwagi i propozycje, które starałam się uwzględnić w niniejszym tomie.

„Słownik frazeologiczny Niemiecko-Polski” zawiera **2600 związków frazeologicznych**, przysłów i powiedzeń języka niemieckiego i polskiego (1300 par). Dzięki przykładom zaczerpniętym głównie z tekstów prasowych, literackich i z internetu słownik cechuje się autentyzmem języka potocznego i literackiego. Jego struktura nie różni się przy tym od struktury poprzedniego tomu (polsko-niemieckiego) i jest porównawczym zestawieniem zwrotów w obydwu językach. Układ taki niezwykle ułatwia ich rozumienie i przyswajanie.

Frazeologizmy opatrzone zostały kwalifikatorami stylistycznymi w postaci odpowiedniego skrótu (np. styl podniosły – *podn.*, potoczny – *pot.*, żartobliwy – *żart.* itd.), a bezpośrednio po definicji, pisanej kursywą, przykładami. Źródła przykładów podane zostały w nawiasie w postaci skrótego zapisu, którego wyjaśnienie znajduje się w wykazie skrótów bibliograficznych zamieszczonych na końcu publikacji. Zdania zasłyszane, nieoparte żadnym pisemnym źródłem, stanowią jedynie znikomą część niniejszego opracowania.

Miernikiem popularności lub częstotliwości występowania danego zwrotu jest liczba prezentowanych przykładów jego zastosowania. W wielu przypadkach mnogość podanych wzorów pozwala na lepsze zobrazowanie różnych możliwości użycia danego frazeologizmu.

Serdeczne podziękowania za ogromne zaangażowanie w przeprowadzaniu korekt oraz za wartościowe uwagi podczas pracy nad słownikiem składam tłumaczkom języka polskiego i niemieckiego **Jolancie Czelnj** i **Magdalenie Chorąży**. Dziękuję także wszystkim tym osobom, które dostarczały mi prasę z różnych regionów Polski, Niemiec, Austrii i Szwajcarii i umożliwiały mi tym samym dostęp do regionalnych różnic językowych.

Wydawnictwu C.H. Beck dziękuję za konstruktywną i owocną współpracę.

Zapraszam i zachęcam Czytelników do lektury „Słownika frazeologicznego Niemiecko-Polskiego”. Będę bardzo wdzięczna za wszelkiego rodzaju uwagi i komentarze, które zawsze traktuję jako cenne informacje i niewątpliwą pomoc w kontynuacji pracy w tej rozległej dziedzinie.

Hamburg, lipiec 2011 r.

Teresa Mrozowski

Allgemeines Abkürzungsverzeichnis

<i>bildungsspr.</i>	bildungssprachlich	<i>s.</i>	siehe
<i>geh.</i>	gehoben	<i>scherzh.</i>	scherzhaft
<i>gespr.</i>	gesprochen	<i>schweiz.</i>	schweizerisch
<i>jmd.</i>	jemand	<i>Spr.</i>	Sprichwort
<i>jmdm.</i>	jemandem	<i>u. a.</i>	und andere
<i>jmdn.</i>	jemanden	<i>ugs.</i>	umgangssprachlich
<i>jmds.</i>	jemandes	<i>usw.</i>	und so weiter
<i>Kinderspr.</i>	Kindersprache	<i>Übers.</i>	Übersetzung
<i>landsch.</i>	landschaftlich	<i>veralt.</i>	veraltet
<i>o.Ä.</i>	oder Ähnliches	<i>verhüll.</i>	verhüllend
<i>österr.</i>	österreichisch	<i>z. B.</i>	zum Beispiel

Wykaz skrótów ogólnych

<i>grub.</i>	grubiańsko	<i>przestarz.</i>	przestarzały
<i>i in.</i>	i inni	<i>przysł.</i>	przysłowie
<i>itd.</i>	i tak dalej	<i>rub.</i>	rubaszny
<i>itp.</i>	i tym podobne	<i>rzad.</i>	rzadko używany
<i>książk.</i>	książkowe	<i>św.</i>	święty
<i>łac.</i>	łacina, łaciński	<i>tow.</i>	towarzysz
<i>m.in.</i>	między innymi	<i>tys.</i>	tysięcy
<i>mln</i>	milion	<i>tzw.</i>	tak zwany
<i>np.</i>	na przykład	<i>w.</i>	wiek
<i>ok.</i>	około	<i>wulg.</i>	wulgarny
<i>podn.</i>	podniosły	<i>zast.</i>	zastyszany
<i>pot.</i>	potoczny	<i>żart.</i>	żartobliwy

Bibliographisches Abkürzungsverzeichnis

Wykaz skrótów bibliograficznych

Zeitungen/Zeitschriften – Gazety/czasopisma

<i>ADAC</i>	ADAC-Motorwelt	<i>BZ</i>	Berliner Zeitung
<i>AeB</i>	Auf einen Blick	<i>BZg</i>	BauernZeitung
<i>AfdF</i>	Alles für die Frau	<i>BZig</i>	Blaue Zeitung
<i>AM</i>	Amtsblatt Mitteilungen	<i>CdC</i>	Chwila dla Ciebie
<i>Ang</i>	Angorka	<i>ChZ</i>	Chiemgau-Zeitung
<i>ÄP</i>	Ärztliche Praxis	<i>CN</i>	Cuxhavener Nachrichten
<i>AppZ</i>	Appenzeller Zeitung	<i>CT</i>	City Toruń
<i>AR</i>	Alster Rundschau	<i>CZ</i>	Cellesche Zeitung
<i>AŚ</i>	Auto Świat	<i>DÄ</i>	Deutsches Ärzteblatt
<i>AT</i>	Argentinisches Tageblatt	<i>DB</i>	Dziennik Bałtycki
<i>AU</i>	Apotheken Umschau	<i>Det</i>	Detektyw
<i>AWOm</i>	AWOmagazin	<i>DF</i>	Duży Format
<i>AZ</i>	Abendzeitung	<i>DGB</i>	Das Goldene Blatt
<i>BamS</i>	Bild am Sonntag	<i>Dk</i>	Dziennik
<i>BaslerZ</i>	Basler Zeitung	<i>DK</i>	Dziennik Kamiński
<i>BaZ</i>	Badische Zeitung	<i>DL</i>	Dithmarscher
<i>BdF</i>	Bild der Frau		Landeszeitung
<i>Bild</i>	Bild-Zeitung	<i>DŁ</i>	Dziennik Łódzki
<i>BK</i>	Berliner Kurier	<i>DM</i>	Das Magazin
<i>Blätter</i>	Blätter für deutsche und internationale Politik	<i>DN</i>	Die Nordelbische
<i>Bm</i>	BUNDmagazin	<i>DNB</i>	Das Neue Blatt
<i>BM</i>	Berliner Morgenpost	<i>DNN</i>	Dresdner Neueste
<i>Bman</i>	Businessman		Nachrichten
<i>BMp</i>	Bergische Morgenpost	<i>Dol</i>	Dolomiten
<i>BNN</i>	Badische Neueste Nachrichten	<i>DP</i>	Dziennik Polski
		<i>DR</i>	Dobre Rady
		<i>DS</i>	Der Standard
<i>Bote</i>	Der Bote	<i>DWLub</i>	Dziennik Wschodni/ Lubelski
<i>Bp</i>	Blickpunkt		
<i>Bri</i>	Brigitte	<i>DWP</i>	Dziennik Wschodni Podlaski
<i>BT</i>	Badisches Tagblatt		
<i>BuxT</i>	Buxtehuder Tageblatt	<i>Dz</i>	Dziewczyzna
<i>Bw</i>	BRIGITTEwoman	<i>DZ</i>	Dziennik Zachodni

Bibliographisches Abkürzungsverzeichnis

<i>DŻ</i>	Dziki Życie	<i>GIP</i>	Głos Pomorza
<i>EB</i>	Express Bydgoski	<i>GN</i>	Grafschafter Nachrichten
<i>EJZ</i>	Elbe-Jeetzel-Zeitung	<i>GnMTK</i>	Głos nad Morzem
<i>EM</i>	Echo Miasta		Tygodnik Kamiński
<i>Emo</i>	Emotion	<i>GO</i>	Gazeta Ostrowska
<i>ETI</i>	Europa – Tygodnik Idei	<i>GOL</i>	Gazeta Olsztyńska
<i>EßIZ</i>	EBlinger Zeitung	<i>GP</i>	Gazeta Polska
<i>EŚ</i>	Echo Ślonska	<i>GPom</i>	Gazeta Pomorska
<i>EZ</i>	Emdener Zeitung	<i>GPT</i>	Garmisch-Partenkirchner Tagblatt
<i>FA</i>	Frau Aktuell		Gielda Samochodowa
<i>FAS</i>	Frankfurter Allgemeine Sonntagszeitung	<i>GS</i>	Gazeta Świąteczna
<i>FAZ</i>	Frankfurter Allgemeine Zeitung für Deutschland	<i>GŚ</i>	Gazeta Świdnicka
<i>FAZHA</i>	Frankfurter Allgemeine Zeitung- Hochschulanzeiger	<i>GŚd</i>	Göttinger Tageblatt
		<i>GT</i>	Gazeta Toruńska
<i>Fh</i>	Freihafen	<i>GTr</i>	Gazeta Transportowa
<i>FiM</i>	Fakty i Mity	<i>GTrans</i>	Gazeta Ustrońska
<i>FiS</i>	Frau im Spiegel	<i>GU</i>	Gazeta Wyborcza
<i>FLz</i>	Fränkische Landeszeitung	<i>GW</i>	Gazeta Wyborcza Kraków
<i>Fm</i>	Fliegermagazin	<i>GWK</i>	Gazeta Wyborcza
<i>FM</i>	Focus Money	<i>GWKa</i>	Katowice
<i>FmH</i>	Frau mit Herz	<i>GWL</i>	Gazeta Wyborcza Lublin
<i>FP</i>	Freie Presse	<i>GWLg</i>	Gazeta Wyborcza Lublin/ Gospodarka
<i>FpHA</i>	Frankenpost – Hofer Anzeiger	<i>GWP</i>	Gazeta Wyborcza Poznań
		<i>GWr</i>	Gazeta Wroclawska
<i>FR</i>	Frankfurter Rundschau	<i>GWrW</i>	Gazeta Wroclawska/ Weekend
<i>FRev</i>	Freizeit Revue		Gazeta Wyborcza
<i>FRM</i>	Frankfurter Rundschau/ Magazin	<i>GWS</i>	Stołeczna
<i>FT</i>	Fehmarsches Tageblatt	<i>GWSp</i>	Gazeta Wyborcza/Sport
<i>FTD</i>	Financial Times Deutschland	<i>GWS</i>	Gazeta Wyborcza
			Świąteczna
<i>FU</i>	Funk Uhr	<i>GWT</i>	Gazeta Wyborcza Toruń
<i>FZ</i>	Forum Zeitung	<i>GZ</i>	Goslarsche Zeitung
<i>GA</i>	Geesthachter Anzeiger	<i>GZC</i>	Głos Ziemi Cieszyńskiej
<i>Gent</i>	Gentelman	<i>HA</i>	Hamburger Abendblatt
<i>Gh</i>	Gesundheit	<i>HB</i>	Handelsblatt
<i>GK</i>	Gazeta Krakowska	<i>HildAZ</i>	Hildesheimer Allgemeine Zeitung
<i>GL</i>	Gazeta Lubuska	<i>HJ</i>	Hanse Journal
<i>Glebt</i>	Gemeinde Lebte	<i>HM</i>	Haspa Magazin
<i>Głos Wlkp.</i>	Głos Wielkopolski	<i>HMag</i>	Hansa-Magazin
<i>Głos Szcz.</i>	Głos Szczeciński	<i>HN</i>	Husumer Nachrichten

<i>HNA</i>	Hessische Allgemeine (Hessische/Niedersächsische Allgemeine)	<i>MBZ</i>	Marburger Bund Zeitung
<i>hw</i>	hamburger wirtschaft	<i>MD</i>	Magazyn Dziennika
<i>HZ</i>	Hohenloher Zeitung	<i>Met</i>	Metropol
<i>IKP</i>	Ilustrowany Kurier Polski	<i>MHH</i>	Magazyn Hip Hop
<i>IM</i>	Isener Marktbote	<i>MM</i>	Manager Magazin
<i>ITP</i>	Ilustrowany Tygodnik Powiatowy	<i>Mopo</i>	Hamburger Morgenpost
<i>IVZ</i>	Ibbenbürener Volkszeitung	<i>Mopop7</i>	Hamburger Morgenpost plan 7
<i>iX</i>	iX Magazin für Professionelle Informationstechnik	<i>MOZ</i>	Märkische Oderzeitung
<i>JF</i>	Junge Freiheit	<i>Msd</i>	Msdialog
<i>JW</i>	Junge Welt	<i>MV</i>	Magdeburger Volksstimme
<i>JZ</i>	Jazz Zeitung	<i>MW</i>	Mülheimer Woche
<i>KäP</i>	Kinderärztliche Praxis	<i>MZ</i>	Mitteldeutsche Zeitung
<i>KiS</i>	Kobieta i Styl	<i>NBr</i>	Nowości Brodnickie
<i>KiŻ</i>	Kobieta i Życie	<i>ND</i>	Neues Deutschland
<i>KL</i>	Kurier Lubelski	<i>ND</i>	Nowy Dzień
<i>KLŚ</i>	Kurier Lubelski/Sport	<i>NeueR</i>	Neue Rundschau
<i>Kn</i>	Kulturnews	<i>NG</i>	Nowiny Gliwickie
<i>KN</i>	Kieler Nachrichten	<i>NGJ</i>	Nowa Gazeta Jaworska
<i>KO</i>	Kurier Ostrowski	<i>NJ</i>	Nowiny Jeleniogórskie
<i>KPL</i>	Konkrety PL	<i>Nk</i>	Nordkurier
<i>Kr</i>	Kurier	<i>NK</i>	Nord-Kurier
<i>KronZ</i>	Kronen Zeitung	<i>NMS</i>	Nordkurier
<i>KRz</i>	Kölner Rosenmontagszeitung	<i>NN</i>	Mecklenburger Schweiz
<i>KS</i>	Kultur Spiegel	<i>NNN</i>	Nürnberger Nachrichten
<i>KSA</i>	Kölner Stadt-Anzeiger	<i>NNNM</i>	Norddeutsche Neueste Nachrichten
<i>KSAM</i>	Kölner Stadt-Anzeiger Magazin	<i>Now</i>	Nachrichten Wochenend- Magazin
<i>KSz</i>	Kurier Szczeciński	<i>NP</i>	Nowości
<i>Kwint</i>	Kwintesencja	<i>NPol</i>	Nowe Państwo
<i>KZ</i>	Kehler Zeitung	<i>NR</i>	Nasza Polska
<i>LL</i>	Lauenburgische Landeszeitung	<i>NTb</i>	Nowiny Raciborskie
<i>LM</i>	Lufthansa Magazin	<i>NuU</i>	Naumburger Tageblatt
<i>LN</i>	Lübecker Nachrichten	<i>Nw</i>	Natur und Umwelt in Siegen-Wittgenstein
<i>LVZ</i>	Leipziger Volkszeitung	<i>NwZ</i>	Newsweek
<i>LZ</i>	Landeszeitung	<i>NZZ</i>	Nordwest-Zeitung
<i>MA</i>	Märkische Allgemeine	<i>NŻ</i>	Neue Züricher Zeitung
		<i>OA</i>	Na Żywo
		<i>OfZ</i>	Ostholsteiner Anzeiger
			Ostfriesen Zeitung

Bibliographisches Abkürzungsverzeichnis

<i>OK</i>	Ostfriesischer Kurier	<i>SES</i>	Super Express/Sport
<i>OP</i>	Oldtimer Praxis	<i>SESS</i>	Super Express/Super Sport
<i>OstZ</i>	Ostsee-Zeitung		
<i>OZ</i>	Neue OZ Osnabrücker Zeitung	<i>SEW</i>	Super Express Weekend
		<i>SEWaw</i>	Super Express/Warszawa
<i>PD</i>	Pani Domu	<i>SI</i>	Schweizer Illustrierte
<i>PDom</i>	Poradnik Domowy	<i>Sillu</i>	SUPERillu
<i>Pers</i>	Perspektywy	<i>SiP</i>	Sukcesy i Porażki
<i>PG</i>	Print Galaxie	<i>SL</i>	Słowo Ludu
<i>PH</i>	Psychologie Heute	<i>SM</i>	Speyerer Morgenpost
<i>PiG</i>	Prawo i Gospodarka	<i>SN</i>	Stuttgarter Nachrichten
<i>Pj</i>	Psychotherapeuten-journal	<i>SP</i>	Słowo Polskie
		<i>SPGW</i>	Słowo Polskie Gazeta Wroclawska
<i>PK</i>	Przewodnik Katolicki		
<i>PL</i>	Panorama Legnicka	<i>SPI</i>	Skrzydłata Polska
<i>PNP</i>	Passauer Neue Presse	<i>Spiegel</i>	Der Spiegel
<i>Po</i>	Politikorange	<i>St.PBZ</i>	St. Pauli BürgerZeitung
<i>Poj</i>	Pojezierze	<i>StrZ</i>	Stralsunder Zeitung
<i>Post</i>	Die Post	<i>StZ</i>	Stuttgarter Zeitung
<i>PP</i>	Pomocnik Psychologiczny	<i>SVZ</i>	Schweriner Volkszeitung
<i>Presse</i>	Die Presse	<i>SVZ-M</i>	Schweriner Volkszeitung/ Wochenend-Magazin
<i>Prz</i>	Przyjaciółka		
<i>Przg</i>	Przegląd	<i>SwP</i>	Südwest Presse
<i>PrzgP</i>	Przegląd Piekarski	<i>Sz</i>	Der Steuerzahler
<i>PS</i>	Przegląd Sportowy	<i>SZ</i>	Służba Zdrowia
<i>PU</i>	Przegląd Uniwersytecki	<i>SZ</i>	Süddeutsche Zeitung
<i>PwŚ</i>	Polki w Świecie	<i>SZM</i>	Süddeutsche Zeitung Magazin
<i>PZ</i>	Prager Zeitung		
<i>RM</i>	Rheinischer Merkur	<i>ŚB</i>	Świat Biznesu
<i>RMEx</i>	Rheinischer Merkur/Extra	<i>TA</i>	Tages-Anzeiger
<i>Rs</i>	Rundschau für den Lebensmittelhandel	<i>TA</i>	Thüringer Allgemeine
		<i>taz</i>	Die tageszeitung, taz Hamburg
<i>RWJ</i>	Rheinisch-Westfälischer Jäger	<i>TeleRzP</i>	Tele Rzeczpospolita
<i>RZ</i>	Rathaus Zeitung	<i>TETD</i>	The Epoch Times
<i>RzP</i>	Rzeczpospolita		Deutschland
<i>Salzbn</i>	Salzburger Nachrichten	<i>TI</i>	Twoje Imperium
<i>SäZ</i>	Sächsische Zeitung	<i>TJŻ</i>	Takie Jest Życie!
<i>SaZdr</i>	Samo Zdrowie	<i>TK</i>	Tom Kultury
<i>SB</i>	Schwarzwälder Bote	<i>TLZ</i>	Thüringische Landeszeitung
<i>SchN</i>	Schleswiger Nachrichten		
<i>SDet</i>	Super Detektyw	<i>Tp</i>	Theater privat
<i>SE</i>	Super Express	<i>TP</i>	Tygodnik Powszechny
<i>SEP</i>	Super Express/Pilot	<i>Tr</i>	Trybuna

<i>TR</i>	Tygodnik Rybnicki	<i>WeltK</i>	Welt Kompakt
<i>Ts</i>	Der Tagesspiegel	<i>WiK</i>	Wprost i Kultura
<i>TS</i>	Twój Styl	<i>WilhZ</i>	Wilhelmshavener Zeitung
<i>TSan</i>	Tygodnik Sanocki	<i>WK</i>	Weser Kurier
<i>TŚl</i>	Trybuna Śląska	<i>WM</i>	Wiadomości
<i>TŚIM</i>	Trybuna Śląska/Magazyn		Motocyklowe
<i>TT</i>	Tydzień Trybunalski	<i>WN</i>	Westfälische Nachrichten
<i>TTr</i>	Teraz Toruń	<i>WO</i>	Wysokie Obcasy
<i>TTuch</i>	Tygodnik Tucholski	<i>Woche</i>	Die Woche
<i>TV</i>	Trierischer Volksfreund	<i>WR</i>	Wiadomości Rybackie
<i>TW</i>	Tygodnik Wałbrzyski	<i>W&W</i>	Wohl&Wehe
<i>TwT</i>	Tydzień w Tychach	<i>WW</i>	WirtschaftsWoche
<i>TZ</i>	Tessiner Zeitung	<i>WWb</i>	Wieczór Wybrzeża
<i>Tż</i>	Teledzycie	<i>WWb</i>	Wiadomości Wałbrzyskie
<i>Uni</i>	Uniszene	<i>WWr</i>	Wieczór Wrocławia
<i>UNI</i>	UNI-Magazin	<i>Zeit</i>	Die Zeit
<i>VerS</i>	Vereinspiegel	<i>ZG</i>	Ziemia Gorzowska
<i>VS</i>	Volksstimme	<i>ZH</i>	Zeszyt Historyczny
<i>WamS</i>	Welt am Sonntag	<i>ZS</i>	Zielony Sztandar
<i>WAZ</i>	Westdeutsche Allgemeine Zeitung	<i>ZW</i>	Ziemia Wałecka
		<i>ZŻW</i>	Z Życia Wzięte
<i>WB</i>	Wismarer Blitz	<i>ŻnG</i>	Życie na Gorąco
<i>WdF</i>	Woche der Frau	<i>ŻW</i>	Życie Warszawy
<i>Welt</i>	Die Welt		

Bücher/Książki

<i>Abseits</i>	J.R. Tiedtke, <i>Abseits/Amor schießt quer</i>	<i>Aleja</i>	J. Iwaszkiewicz, <i>Aleja Przyjaciół</i>
<i>Ach</i>	E. Holst, <i>Ach, wie gut, dass niemand weiß ...</i>	<i>Alexander</i>	P. Högemann, <i>Alexander der Grosse und Arabien</i>
<i>Adieu</i>	J. Grzegorzcyk, <i>Adieu – Przypadki księdza Grosera</i>	<i>Ależ</i>	K. Leżeńska, <i>Ależ Marianno!</i>
<i>Adriaküste</i>	A. Braun, R. Eisenschmid, <i>Kroatische Adriaküste</i>	<i>Amokläufer</i>	S. Zweig, <i>Der Amokläufer</i>
		<i>Amsel</i>	R. Musil, <i>Die Amsel</i>
<i>Advent</i>	D. Sauer mann, <i>Von Advent bis Dreikönige</i>	<i>Anfang</i>	Ch. Hein, <i>Von allem Anfang an</i>
<i>Afrika</i>	P. Kohle, <i>Afrika – Patt Problem</i>	<i>Anfang</i>	A. Prinz, <i>Und jedem Anfang wohnt ein Zauber inne</i>
<i>Afrika</i>	S. Zweig, <i>Nirgendwo in Afrika</i>	<i>Aschkenasi</i>	I.J. Singer, <i>Die Brüder Aschkenasi</i>
<i>Agenda</i>	H. Timmermann, <i>Agenda DDR-Forschung</i>	<i>Aufsätze</i>	G. Keller, <i>Aufsätze und Gedichte</i>

Bibliographisches Abkürzungsverzeichnis

<i>Augustus</i>	R. Stepper, <i>Augustus et sacerdos</i>	<i>China</i>	E. Siao, <i>China mein Traum, mein Leben</i>
<i>Autonomie</i>	R. Sichler, <i>Autonomie in der Arbeitswelt</i>	<i>Chronik</i>	G. Heine, P. Schommer, <i>Thomas Mann Chronik</i>
<i>Autoportret</i>	A. Szczypiorski, <i>Autoportret z kobietą</i>	<i>Cialo</i>	R. Ziemkiewicz, <i>Cialo obce</i>
<i>Autorität</i>	B. Frei, <i>Pädagogische Autorität</i>	<i>City Club</i>	J. Thomas, <i>MonstroCity</i> K. Artner, <i>Club Carriere</i>
<i>Basel</i>	B. Nolte, <i>Basel II konkret</i>	<i>Computer</i>	T. Feibel, <i>Was macht der Computer mit dem Kind?</i>
<i>Bertinis</i>	R. Giordano, <i>Die Bertinis</i>	<i>CSU</i>	B. Fait, A. Mintzel, <i>Die CSU 1945-1948</i>
<i>Beruf</i>	U. Mielow-Weidmann, <i>Formulieren und korrespondieren im Beruf</i>	<i>Czerwone</i>	J. Chmielewska, <i>Wszystko czerwone</i>
<i>Bez</i>	M. Jagiełło, <i>Bez oddechu</i>	<i>Dali</i>	E. Puyplat, A. la Salvia, <i>Salvador Dali</i>
<i>Bildtheorie</i>	H. Steinemann, <i>Eine Bildtheorie zwischen Repräsentation und Wirkung</i>	<i>Dämonen</i>	F. M. Dostojewski, <i>Die Dämonen</i>
<i>Blatt</i>	H. Kesting, <i>Ein Blatt vom Machandelbaum</i>	<i>Der Mann</i>	F. Martens, <i>Der Mann mit dem grauen Gesicht</i>
<i>Blumen</i>	Ch. Baudelaire, <i>Die Blumen des Bösen</i>	<i>Deruga</i>	R. Huch, <i>Der Fall Deruga</i>
<i>Boje</i>	J. Piłsudski, <i>Moje pierwsze boje</i>	<i>Deutschland</i>	S. Zweig, <i>Irgendwo in Deutschland</i>
<i>Bovary</i>	G. Flaubert, <i>Madame Bovary</i>	<i>Dialog</i>	I. Boban, A. Hinz, <i>Gemeinsamer Unterricht im Dialog</i>
<i>Brama</i>	T. Breza, <i>Spizowa brama</i>	<i>Diebe</i>	C. Funke, <i>Herr der Diebe</i>
<i>Briefe</i>	M. Nurowska, <i>Briefe der Liebe</i>	<i>Disziplin</i>	S. K. Amos, M. Brumlik, <i>Vom Missbrauch der Disziplin</i>
<i>Briefe</i>	E. Rutkowski, <i>Briefe und Dokumente zur Geschichte der österreichisch-ungarischen Monarchie, Teil II</i>	<i>Donnergrollen</i>	M. D. Taylor, <i>Donnergrollen, hör mein Schrei'n</i>
<i>Buch</i>	E. Kästner, <i>Das große Erich Kästner Buch</i>	<i>Dorf</i>	A. M. Humm, <i>Auf dem Weg zum sozialistischen Dorf?</i>
<i>Burg</i>	J.T. Glatze, <i>Burg Katz – Burg Maus</i>	<i>Droga</i>	J. Mackiewicz, <i>Droga donikąd</i>
<i>Business</i>	M. Suter, <i>Business Class</i>	<i>Dünenwanderin</i>	E. Maihöfer, <i>Die Dünenwanderin</i>
<i>Café</i>	J. Głowacki, <i>Rose Café i inne opowieści</i>	<i>Dyrygent</i>	A. Kijowski, <i>Dyrygent i inne opowiadania</i>
<i>Champagner</i>	F. Stalman, <i>Champagner und Kamillentee</i>	<i>Dzieci</i>	J. Dobraczyński, <i>Dzieci Anny</i>

<i>Dziewczyny</i>	S. Kryska, <i>Dziewczyny, żony i kochanki</i>	<i>Field</i>	B.-R. Barth, W. Schweizer, <i>Der Fall Noel Field</i>
<i>Effi</i>	T. Fontane, <i>Effi Briest</i>	<i>Flüsterer</i>	O. Figes, <i>Die Flüsterer</i>
<i>Ehen</i>	M. Walsler, <i>Ehen in Philippsburg</i>	<i>Frau</i>	H. Mankell, <i>Die fünfte Frau</i>
<i>Einigung</i>	M. König, M. Schulz, <i>Die Bundesrepublik Deutschland und die europäische Einigung 1949-2000</i>	<i>Frauen</i>	E. Ennen, <i>Frauen im Mittelalter</i>
<i>Em</i>	J. Orth-Chambah, M. Perlmann-Balme, <i>Em neu</i>	<i>Frauen</i>	M. Oeming, <i>Theologie des AT aus der Perspektive von Frauen</i>
<i>Emmanuel</i>	S. Malka, <i>Emmanuel Lévinas</i>	<i>Geschehnisse</i>	K. Ekman, <i>Geschehnisse am Wasser</i>
<i>Ende</i>	G. Weil, <i>Ans Ende der Welt</i>	<i>Geschichte</i>	S. H. Bukowski, <i>Janas ungewöhnliche Geschichte</i>
<i>Engel</i>	H. Böll, <i>Der Engel schwieg</i>	<i>Geschichte</i>	W. Dahlheim, <i>Geschichte der römischen Kaiserzeit</i>
<i>Entwicklung</i>	A. Warmbrunn, L. Grove, <i>Bei der Entwicklung und Umsetzung von Rehabilitationskonzepten mitwirken und diese in das Pflegehandeln integrieren</i>	<i>Geschichte</i>	S. Haffner, <i>Geschichte eines Deutschen</i>
<i>Epidemia</i>	M. Przepiera, <i>Epidemia zamkniętych serc</i>	<i>Geschichte</i>	S. Hawking, <i>Kurze Geschichte der Zeit</i>
<i>Erben</i>	Ch. Link, <i>Die Stunde der Erben</i>	<i>Geschichte</i>	W. Kahle, <i>Geschichte der evangelisch-lutherischen Gemeinden in der Sowjetunion 1917-1938</i>
<i>Erfindung</i>	K.A.E. Enenkel, <i>Die Erfindung des Menschen</i>	<i>Geschichte</i>	E. Mieder, <i>Die Geschichte Deutschlands nach 1945</i>
<i>Erzählungen</i>	E. von Keyserling, <i>Gesammelte Erzählungen</i>	<i>Geschichte</i>	E. Neubert, <i>Geschichte der Opposition in der DDR 1949-1989</i>
<i>„ES“</i>	S. King, <i>„ES“</i>	<i>Geschichte</i>	U. Uhlendorff, <i>Geschichte des Jugendamtes</i>
<i>Ethik</i>	W. Fach, <i>Politische Ethik</i>	<i>Gesicht</i>	S. Sheldon, <i>Das dritte Gesicht</i>
<i>Fabrik</i>	Ch. Wunnicke, <i>Fortescues Fabrik</i>	<i>Gesundheit</i>	F. Merz, <i>Wachstumsmotor Gesundheit</i>
<i>Fachowiec</i>	Z. Zeydler-Zborowski, <i>Bardzo dobry fachowiec</i>	<i>Gewalten</i>	C. Krauthausen, <i>Moderne Gewalten</i>
<i>Falter</i>	B. Vine, <i>Der schwarze Falter</i>	<i>Gielda</i>	E. Baumgartner, <i>Jak dziala gielda</i>
<i>Festschrift</i>	R. Michalke, W. Köberer, <i>Festschrift für Rainer Hamm zum 65. Geburtstag am 24. Februar 2008</i>	<i>Glück</i>	J. Onken, <i>Geliehenes Glück</i>
		<i>Glut</i>	S. Márai, <i>Die Glut</i>
		<i>Góralu</i>	K. Struzyna, <i>Góralu, czy ci nie żal</i>